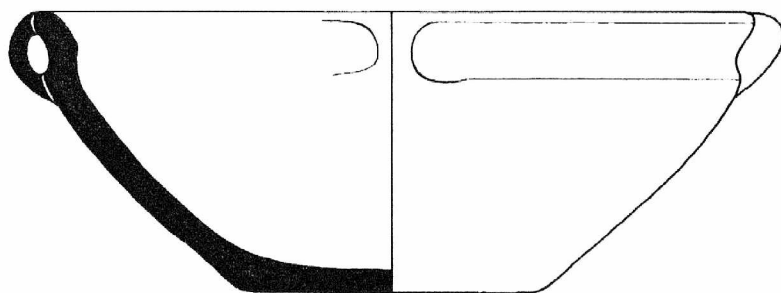

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1992

BRNO 1996

SÍDLIŠTĚ KULTURY S LINEÁRNÍ KERAMIKOU V POSTŘELMOVĚ - - "U FRANTIŠKA" (okr. Šumperk)

VRATISLAV JANÁK, Slezská univerzita v Opavě
KAREL MÜLLER, Postřelmov

Na podzim r. 1991 bylo na poli v blízkosti někdejší kapličky sv. Františka, asi 1,5 km západně od Postřelmova, získáno několik zlomků keramiky a odštěpků silicítů. Sběru se kromě K. MÜLLERA zúčastnili ještě další zájemci o historii obce, pp. BUDÍK, KVAPIL a MINÁŘ. Na jaře r. 1992 k nim přibyl prof. Z. DAVID a studenti gymnázia v Šumperku. Tehdy byla nejen získána většina nálezů, s nimiž se počítá pro výstavku o historii obce, ale po hlubší orbě byly také zjištěny tmavé skvrny, indikující nepochybně sídlištní objekty.

Osada se nachází ve výšce cca 280 m n.m. na velmi mírném jv. svahu nad levým břehem potoka Rakovce. Sebraná kolekce čítá - kromě několika kusů běžné neolitické štípané industrie - řádově desítky fragmentů keramiky, typických střepů však mezi nimi mnoho není. Většinou jde o hrubší zlomky, neschází však ani vyloženě tenkostěnné fragmenty z jemně plavené hlíny. Z hlediska technologického stojí za poznamenání, že v keramické mase bývá častěji příměs tuhy, dokonce některé kusy jsou vyloženě tuhové - to ovšem není v tomto regionu nic neobvyklého. Pokud jde o tvary, nečetné okrajové úlomky kromě jednoho, pocházejícího z vyššího hrdla putny, ukazují výlučně na existenci bombovitých či kulovitých nádob, bezhrdlých, výjimečně s naznačením hrdla. Hrubší keramika je zdobena prstovými a nehtovými důlky a vrypy, výzdoba jemnější keramiky, která sestává ze vzorů z přímých rytých linií, křížicích se nebo lomených, doplněných notovými značkami, i z obvodových vícenásobných linií pod okrajem, přerušovaných notovými značkami umístovanými nad sebou, konečně také přítomnost dvou fragmentů s výzdobou linií, přesekávaných trojúhelníkovými vpichy (v jednom případě se snad jedná dokonce o volutový vzor), datují sídliště až do závěru vývoje moravské lineární keramiky. S ohledem na dosud malý počet zdobených zlomků je otázkou, nakolik lze v našem případě hovořit o keramice šáreckého typu a nakolik pouze o ovlivnění jeho keramickým projevem. Rámcové datování je však nabílední a podle jednotného habitu nálezů se zatím zdá, že jde o sídliště jednofázové. Doklady kultury s lineární keramikou od "Františka", pocházející ze sběrů mohelnického vlastivědného pracovníka VL. KAPLA, byly konstatovány již před řadou let (NEKVASIL 1963, 12, 34, tab. 2), publikovány však nejsou. Postřelmov a sídliště "U Františka" leží sice již pod horami na samém severozápadním okraji, přece však ještě uvnitř Hornomoravského úvalu a spolu s dalším sídlištěm, ležícím východně od sousedního Postřelmůvku a pravděpodobnou osadou v Zábřehu, trati "Kruppach", jejíž existenci naznačuje několik nálezů hlazených kamenných nástrojů (NZ č.j. 1457/1947 a 166/69 v archivu AÚ) vytvářejí mikroregion, který je nejsevernějším výběžkem osídlení k. s lineární keramikou na Moravě vůbec.

Literatura

NEKVASIL, J.
- 1963: Pravěk Mohelnicka.

Siedlung der Kultur mit Linearbandkeramik in Postřelmov - "Bei Franz" (Bez. Šumperk). In den J. 1991 und 1992 wurde eine kleine Kollektion der Keramik und Spaltindustrie auf dem Feld etwa 1,5 km westlich von Postřelmov, oberhalb des linken Ufers des Baches Rakovec, in der Nähe der ehemaligen Kapelle des hl. Franz, gesammelt. Nach der Verzierungsart der Keramik können wir die Siedlung - die wahrscheinlich einphasig war - bis zur Ende der Entwicklung der mährischen Linearbandkeramik einreihen. Trotz der Anwesenheit von zwei Scherben mit typischer Šárecer Verzierung ist es bisher unsicher, ob es sich um die Siedlung des Šárka - Typus handeln könnte.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1992

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno
Odpovědný redaktor:	Dr. Jaroslav Tejral
Redakce:	Dr. Lumír Poláček, Marie Cimflová
Překlady:	Dr. Hochmanová-Vávrová
Jazykové úpravy:	Dr. Wolfgang Ender
Kresby:	autoři příspěvků
Na titulním listě:	keramická mísa z Otnic
Tisk:	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
Evidenční číslo:	ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis:	450 kusů